

genomen, zij voerden den baksteen als bouwmate-
riaal in en bouwden de kunstige waterleiding uit
de Eifel naar Keulen, waarvan nog heden ten dage
overblijfselen aanwezig zijn. De geneeskrachtige
warme bronnen hadden hunne bijzondere belang-
stelling; zoo vertelt Plinius, dat Romeinsche sol-
daten de thermen van Aken bouwden (de naam
van het riviertje Wurm is afgeleid van het Keltische
woord worm is warm). Verder legden zij zich ook
op den mijnbouw toe: lood en koper uit den bont-
zandsteen van het noordelijk deel der Eifel (Me-
chernich, Leversbach, Bergheim), zink (Stolberg) en
ijzer (Schmidtheim en Marmagen), en openden nieu-
we bouwsteenindustriën, aardewerk- en glasfabri-
cage, wolindustrie, enz. Hunne opvolgers (Franken
en Alemannen, later ook Saxen) hebben op de een-
maal inheemsch geworden Romeinsche beschaving
voortgebouwd.

Hirschfeld beschrijft de geschiedenis der talrijke
burgten en riddersloten in de Eifel; slechts weinige
zijn daarvan nog heden bewaard gebleven, zij zijn
meerendeels vervallen of in oorlogstijden verwoest.
Brinkmann behandelt vervolgens de bevolking der
Eifel uit volkenkundig oogpunt, hare karaktertrek-
ken en de ontwikkeling van hare voornaamste
bronnen van welvaart: landbouw en veeteelt. Van
eigenaardige, oude zeden en gebruiken in het leven
der Eifelboeren verhaalt ten slotte A. Wrede.

Bij het doorbladeren van het Eifel-Festschrift
blijkt overtuigend, hoeveel dankbare wetenschap-
pelijke arbeid hier nog te verrichten valt, waar-
aan ook Nederlanders behooren bij te dragen, om-
dat — en hiermede keer ik terug tot de stelling,
waaremde ik dit artikel begon — ons Zuid-Limburg
slechts een natuurlijk onderdeel van het Eifel-
landschap uitmaakt.

(1) Zeitschrift der Gesellschaft für Erdkunde zu Berlin, jaarg. 1914.

(2) Uitgegeven door den „Eifelverein“ ter gelegenheid van zijn 25-
jarig jubileum in 1913 bij Karl Georgi in Bonn. De geheele oplaat
van 12000 exemplaren was in 1914 reeds uitgeput en een herdruk is
niet verschenen.

(3) Zie ook: K. Stamm. Glazialspuren im rheinischen Schieferge-
birge, Verhandl. des Naturh. Vereins der Rheinlande und Westfalens
69ste Jaargang, Bonn, 1912.

EENE MOOIE VONDST IN KUNRADER KALK!

De Kunrader kalk blijft, zooals men weet, be-
perkt tot het Noordelijk en Oostelijk gedeelte van
de Geul en de Eijserbeek. Volgens Staring, en J. van
Baren is 't hierin met hem eens — is de Kunrader
kalk in het Oosten „de plaatsvervangster van het
Maastrichter turfkrijt in het Westen.”

J. van Baren (de Bodem van Nederland p. 305)
zegt, dat in de Kunrader kalk betrekkelijk weinig
fossielen voorkomen en dan nog maar **uitsluitend**
als **steenkernen** in de harde banken.

In 't afgeloopen jaar hebben we vaak in Kunrader
kalk fossielen gezocht.

En onze eigen vondsten en de vondsten gedaan
door werklieden, daar ter plaatse, hebben ons ge-
leerd, dat de Kunrader kalk fossielen in overvloed
bevat.

Dat ze daarin **uitsluitend** als steenkernen in de
harde banken zouden voorkomen is niet gansch
en al juist. We vonden in de harde banken te
Kunrade eene rechter- en eene linkerschaal van
Vola quadricostata, waarvan de **schelpen** zeer mooi
bewaard zijn gebleven.

Juister is 't o.i. daarom te zeggen, dat er goed
bewaarde schelpen maar heel zeldzaam worden
aangetroffen. Van de 70 verschillende fossielen,
welke het Maastrichter museum bezit uit Kunrader
kalk zijn deze twee schelpen de eenige; al de andere
exemplaren zijn niets anders dan **steenkernen**.

Alhoewel blijkens de vroegere vondsten van Cas.
Ubaghs de resten van de reuzenschildpad *Allopleu-
ron Hoffmanni* Gray sp. in Kunrader kalk te vin-
den zijn, mocht 't ons tot nog toe niet gelukken
ook maar 'n spoor van dit dier, 't welk in 't Maas-
trichter krijt zooveel voorkomt, aan te treffen.

Wij betreuren 't daarom te meer, dat we eene
mooie vondst op dit gebied niet voor ons museum
konden machtig worden.

Dezen zomer vonden werklieden in 'n groeve te
Benzenrade 'n prachtstuk van dezen aard.

'n Kop van 'n *Allopleuron Hoffmanni*! die daar
als **steenkern** te voorschijn kwam.

Hij heeft ongeveer dezelfde afmetingen als 't
hoofd van de eenig-mooie gave schildpad, welke
zich in ons Museum bevindt.

De mooie vondst uit Benzenrade is door toeval-
lige omstandigheden, terechtgekomen te Rolduc.

Da's 'n geluk bij 'n ongeluk.

Nu bestaat er tenminste kans, dat ze bewaard
blijft.

JOS. CREMERS.

SCHELPEN IN LÖSS.

De aanwezigheid van schelpen in löss is zeer
plaatselijk.

Dat wist wijlen Cas. Ubaghs al, die de drie
meest voorkomende löss-fossielen in zijne werken
vermeldt, n. m. l. *Succinea oblonga* Drap., *Pupa
muscorum* Müll. en *Helix hispida* L.

Wij zelf vonden deze drie schelpensoorten in
löss tusschen Raath en Jabeek — („aan Leenewei”) —
te Geulem en te St. Pieter.

Wij troffen ze eveneens aan te Heugem. Hier
echter waren ze in gezelschap van *Bythinia ten-
taculata* en *Cionella labrica*.

't Maaswater. 't welk zoo vaak Heugem bezoekt,
zal aan de aanwezigheid dezer laatste soorten wel
niet vreemd zijn, en o. i. mogen ze dan ook niet
als eigenlijke typische löss-schelpen beschouwd
worden.

Dr. J. Beckers uit Beek ontdekte *Helix hispida*
L. in 'n lössgroeve te Vliek (Ulestraten). Volgens
hem kwamen er *Succinea oblonga* Drap. en *Pupa
muscorum* Müll. niet voor.

Waar deze beide soorten echter zeer klein zijn
en in de lösswanden, waarin wij ze aantreffen, in
veel mindere hoeveelheid zaten dan de grootere
Helix hispida, is 't niet onmogelijk dat een nauw-
keurig onderzoek te Vliek ze toch nog doet vinden.
Voorloopig gaat dat moeilijk, wijl er de lössgroeve
op 't oogenblik met den grond is gelijk gemaakt.

Zouden de leden, in wier buurt zich löss bevindt
niet 'ns kunnen kijken of daarin mogelijk schelpjes
voorkomen? En zoo ja, ons dat willen berichten?...

De zaak interesseert ons ten zeerste.

De bestudeering toch van Limburgsche löss
biedt heel wat aantrekkelijkheid. Hoe meer we
ons daarmee bezig houden, hoe beter we begrijpen,
dat de geleerden 't nog maar altijd niet eens zijn,
zelfs over zijn ontstaan.

JOS. CREMERS.